

Honnyi Levelek

és

Tudósítások.

Muzsikai Időtöltés.

Béts. — Megjegyezték, hogy Európának egy fő városa sem ditsekedhetik oly sok virtuos muzsikásokkal, mint *Béts* városa. Méltán óhajtották hát a' muzsikának betsüllői hogy valamely nagy muzsikai próbatételre egyesülvén, egy oly *concert* által vonják magokra a' közönség' figyelmességét, a' melly minden itt eddig hallott concerteket fellyül haladjon. Nagy kérdés volt, hogy vályon találkozik - é valaki, a' ki elegendő esmefélttséggel, bizodalommal, és befolyással bírjon arra, hogy egy illy nemű 's illy számos társaságot össze szerveztetni, 's úgy organizálni tudjon, hogy a' nagy iparkodás a' czélt el ne vettse. Annak a' fő nemes aszszonyságokból álló társaságnak hathatós munkássága vitte ezt véghez, a' melly a' jónak és hasznosnak előmozdítását tette a' maga céljává, 's azt, mint közönséges újságleveleinkből is tudja a' publicum, leg nagyobb magasztalást érdemlő buzgósággal gyakorolja. Úgy ítélt ez a' fő aszszonyságok' társasága, 's mint a' következés megmutatta, meg sem tsalatott ítéletében, hogy a' Bétsi nemes indulatú közönséget leg inkább az által buzdíthatja - fel ezen nagy próbatételre, ha a' szenvedő emberiségen való segedelmet rendel annak célzásává, a' mint is hogy a' bėjővő summának nagyobb része, az utóbbi hadakozásban elégett és

elpusztult *Asperni* vidék, és a tavaly elégett *Baden* szerentsétlen lakosainak rendeltetett. —

A *Concert* tárgya volt (a *Magdeburg* vidéken *Hala* nevű városban 1685-ben született, azután életének nagy részét Angliában és Irlandiában, nagy dítsőségben töltött, utóbbi esztendejében pedig vakságra jutott, 's az 1759-dik esztendőben *Londonban* meghalálozott *Händelnek* ilyen című Oratóriuma: *Timotheus vagy a muzsika ereje*. A nemes aszszonyosságok társasága magát ezen nagy munkának organizálására elszánván, legelőbb is hívató írásokat nyomtattatott és küldözött az ötte esmeretes muzsika kedvellőkhöz, úgy nevezett *Diletánsokhoz*, nem tsak arra kérvén ezeket, hogy magok vegyenek részt a *concertsiná* ásban, hanem hogy erre más virtuósus esmerősseiket is vegyék ráá. Kevés hetek, sőt nem sok napok teltek-el benne, hogy néhány száz mind két nemen lévő fő személyek vállalkoztak, 's naponként annyira telt a számok, hogy 590 muzsikáló és éneklő férfi 's aszszony nemen lévő személyeket szerkeztettek össze, kik között tsak 82-ten voltak, többire a dobolók, vadász kürtösök, 's egyéb e'félék között, olyanok, a kik fizetésért muzsikáltak, a többek mind *Diletánsok*, előkelő személyek, urak, 's aszszonyosságok voltak.

Felséges Urunk, ki a muzsikát maga is gyakorolja, oltalmazza és betsüli, mihelyest megértette első Fő Udvarimester H. Trautmansdorftól azt, hogy olyan helyre volna szükség, a hol ez a nagy számú muzsikai kar az előre va-

ló szükséges próbákat megtehesse, nem csak hogy e' végre a' Burgban lévő nagy újpalotát által engedtetni megparantsólta, hanem a' próbatételeken a' muzsikálóknak buzdítása végett maga is familiájával egyetemben több versben megjeleni méltóztatott. —

A' concerttsinálásra eleinten az udvari redout palota határoztatott volt, hanem a' muzsikai karnak 's a' nézőknek sokasága jobban megfontoltatván, minthogy felét a' szálának csak a' m'usikai kar elfoglalta volna, ezt a' fogyatkozást is a' Felséges Urunk' jóltévősége háritotta-el, a ki e' végre a' Cs. K. lovagló oskolaszálát ajánlotta oda, sőt készittette-el önnön maga nem kevés költségén. Minthogy Dilettánsok voltak, keveset kivéven, a' muzsikálók, illőnek találtatott, hogy tsupa Dilettánsok által is igazgattassanak. A' hegedű nemeknek igazgattatását *Tost* nagy kereskedő, a' klavirt a' muzsikának ezen nemében és a' klavirkészítésben is első mester *Streicher*, az egésznek Kormányozását pedig Udv. Coneipista *Mosel* Urak válalták magokra a' muzsikai karnak nagy megelegetésére. Igen megszire nyúlván a' muzsikálók' sora, az első igazgatónak segítségire a' sor' másik végéhez egy segéd igazgató is rendeltetett. —

Az éneklő kar 280 férjfi és aszszony személyekből állott. Ezeken kívül *Sólo éneklők* voltak: *Geymillerné* aszszonyság, *Barensfeld* és *Riedl* Kisaszszonyok, Udvari Tanátsos *Kiesewetter*, Királyi Tanátsos *Sonulleithner*, 's *Soini* és *Hoffmann* Urak. A' muzsikálók' száma is réá ment 299 re. — Ezen

nagy számú muzsikusok végezetre, minekelőtte a magok külömbkülömb próbatételeket muzsikai szakaszonként elébb a Burg palotában néhány-szor, 's két versben az említett levágó iskola-szálájában is mind együtt, megtették volna, oly *concertet* tsináltak Nov. 29 dikén és Decz. 4-dikán déli 12 és 2 órák között, a Felsőges Udvarnak 's leg alább 5000 nézőknak jelenléte-kben, a' milyenre itt nem emlékeznek. Közel 600 rész szerént éneklő, rész szerént muzsikáló embereket úgy egy hangra tudni egyeztetni, hogy úgy szólván tsak egy láthatatlan lélektől tessék származni az egész hármónia, ezt tsak a' virtu-osus muzsikusok képzelhetik, az ahoz nem értők pedig tsak bámúlhatják.

Ezen concertnek halgatására való bémenete-lért a' nagyobb fizetés egy személytől 6, a' leg-kissebb 2 forint volt. Bé együtt belőlle a' két concerten 29,093 forint Váltó Cz.ban, 19 arany Császár aranyban, 3 Fridrich arany, 's ezüst pénzben 5 fl 20 kr.; a' mely sumába Felsőges Urunk is 1000 forintot méltóztatott adni azon kívül, a' miben a' palotának elkészíttetése ke-rült. Egyéb költségek teltek 3158 forintra, 31 krajtzárra. Maradott tehát a' feljebb említett jól tevő czélra 25,934 forint 29 krajtzár V. Cz.ban.

A' *Londoniak* 1784-ben tsináltak a' ma-gok kedves *Händeljek*' emlékezetére egy ilyen nevezetes concertet, melynek leírását a' *Händel* életével együtt *Burney* nevű Anglus Londonban kiadta.